

2023-07-13
LI2023/02914

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Uppdrag att uppdatera riktlinjer för skydds jakt efter varg

Regeringens beslut

Regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att, utifrån dagens förhållanden, ta fram uppdaterade riktlinjer (så kallade tumregler) som kan användas vid skydds jakt efter varg.

Naturvårdsverket ska:

- Ta fram en bedömning av under vilka omständigheter skydds jakt efter varg skulle kunna beviljas redan efter ett eller enstaka angrepp på tamdjur eller hundar, eller när vargar skapar oro och otrygghet genom att befinna sig nära människor, tamdjur eller hundar. I detta ingår att bl.a. beskriva olika exempel där myndigheten bedömer att det kan vara befogat med skydds jakt för att förhindra att allvarlig skada enligt 23 a § jaktförordningen (1987:905) inträffar. Här ska även beaktas om olika bedömningar kan göras vid olika populationsstorlek på vargstammen samt vilka konsekvenser det i så fall medför för möjligheten att uppnå de rovdjurspolitiska målen.

Naturvårdsverket ska också redovisa följande:

- Hur antalet angrepp på tamdjur och hundar samt människors otrygghet i möte med vargar nära människor kan minskas genom att beslut om skydds jakt fattas till exempel vid ett tidigare skede efter att ett eller flera angrepp har konstaterats.
- Om och hur möjligheten att uppnå de rovdjurspolitiska målen påverkas av att beslut om skydds jakt fattas i ett tidigare eller senare skede efter att

ett eller flera angrepp har konstaterats i olika delar av landet eller om det är i tätbefolkade eller glesbefolkade områden.

- Möjligheterna för ägare eller vårdare av tamdjur att med stöd av 28 § jaktförordningen i nuvarande lydelse, eller genom ändringar i bestämmelsen, spåra upp och avliva en skadegörande varg i direkt anslutning till ett angrepp på tamdjur eller hund samt se över om fler hjälpmedel bör tillåtas för att få till stånd ett snabbt avlivande av en sådan varg.
- Förslag på hur skydds jakt kan samordnas med andra förebyggande åtgärder på ett sätt som bidrar till att uppnå de rovdjurspolitiska målen.

Naturvårdsverket kan också inom ramen för detta uppdrag föreslå andra åtgärder inklusive ändringar av lagstiftningen, som har potential att bidra till de rovdjurspolitiska målen, bland annat att tamdjurshållning inte påtagligt ska försvåras.

Naturvårdsverket kan, om det bedöms lämpligt, inom ramen för uppdraget föreslå författningsändringar. I detta ingår att lämna författningsförslag.

Naturvårdsverket ska genomföra uppdraget i dialog med Sveriges lantbruksuniversitet, länsstyrelserna samt intresseorganisationer och andra aktörer som Naturvårdsverket finner berörda i syfte att säkerställa en väl underbyggd och förankrad rapport.

Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget senast den 31 mars 2024 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

För att inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos vargstammen är det av stor vikt med förtroende för vargförvaltningen och att skador orsakade av varg begränsas i möjligaste mån.

En effektiv användning av tillgängliga förvaltningsverktyg för att förebygga rovdjursangrepp kan även bidra till att uppnå andra politiska mål, som att bidra till den nationella livsmedelsstrategins målsättning om ökad livsmedelsproduktion genom förbättrade möjligheter att bedriva tamdjurshållning.

Sveriges lantbruksuniversitet tog första gången fram riktlinjer för skydds jakt i samband med Rovdjursutredningen 2006 (Viltskadecenter, VSC (2006) *Rovdjur, tamdjur, hundar och människor*. PM till Rovdjursutredningen [M 2006:01]). Viltskadecenter vid Sveriges lantbruksuniversitet gav vidare under 2007 ut broschyren *Rovdjur och hundar* (Viltskadecenter 2007–1), som presenterade den då aktuella kunskapen kring rovdjursangrepp på hundar. Av dessa skrivelser framgår bland annat vilka riktlinjer, till exempel angående antal vargangrepp, Viltskadecenter då använde sig av vid yttranden kring förfrågningar från Naturvårdsverket och länsstyrelserna om skydds jakt efter varg. Syftet med dessa var att minimera antalet vargangripna tamdjur och hundar utan att uttaget i form av skydds jakt skulle påverka möjligheten för vargstammen att uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus.

Viltskadecenters riktlinjer avser vargar som är mer benägna än genomsnittsvargen att angripa tamdjur eller hundar, däremot inte vargar som orsakar allvarlig skada. Syftet med riktlinjerna är att ge möjlighet att avliva vargar som angriper tamdjur oftare än genomsnittsvargen.

Vissa länsstyrelser har tolkat riktlinjerna som en definition av begreppet ”allvarlig skada” i 23 a § jaktförordningen eftersom det i förordningen saknas en definition av detta begrepp. Vissa länsstyrelser och intresseorganisationer har pekat på att riktlinjerna i praktiken kommit att minska flexibiliteten i varje enskilt fall då viss domstolspraxis har utvecklats i enlighet med riktlinjerna, se Naturvårdsverkets delredovisning den 23 mars 2023 av uppdraget att utveckla vargförvaltningen (M2022/01143). Riktlinjerna har riskerat att leda till oönskade effekter, som en zonerings av vargstammen, eftersom vargar som etablerar sig i områden med få tamdjur eller få jakthunds dagar har större möjlighet att överleva. Detta kan i sin tur leda till ökade koncentrationer av varg i vissa områden.

Det har gått 17 år sedan Viltskadecenters riktlinjer först togs fram, och vargpopulationens storlek och utbredning har ökat påtagligt sedan dess. Vargstammen är idag ungefär tre gånger så stor som då riktlinjerna togs fram.

En utredning och vägledning kring effekter av statiska (t.ex. samma antal angrepp innan skydds jakt beviljas) och dynamiska (t.ex. olika antal angrepp innan skydds jakt beviljas beroende på andra faktorer) förhållningssätt till skydds jakt bedömer regeringen kan bidra till de rovdjurspolitiska målen.

För att kunna uppnå de rovdjurspolitiska målen är det av största vikt att de verktyg som finns för att förhindra allvarlig skada på till exempel tamdjur är utformade och fungerar så bra som möjligt för att uppfylla sitt syfte. Det bör därför utredas hur eventuella nya riktlinjer kan utformas och hur länsstyrelserna kan få ytterligare stöd för sitt beslutsfattande i ärenden om skydds jakt efter varg.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Björn Åsgård

Kopia till

Statsrådsberedningen/EURÄTT K
Finansdepartementet/BA och SFÖ
Klimat- och näringslivsdepartementet/Me, NM och RS
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SMF
länsstyrelserna
Sveriges lantbruksuniversitet